

ÆRTEHØST PÅ LOLLAND

/ SIDE 4

INDHOLD

- 03** Leder, Line Bjørndal
- 04** Ærtehost på Lolland
- 06** Verdensmål i GRØNT:
Bæredygtige baner i vandkanten
- 08** CG Jensen betaler 600.000 kroner til
21 nuværende og tidligere medarbejdere
- 10** Hvor vild skal vores naturforvaltning være?
- 13** Land- og Skovbrugsbranchen
- 14** Fra minkfoder til rør i jorden
- 15** Grønne elever får pension under uddannelsen

GRØNT

5/2021 (45. Årgang)
ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:
Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken
thomas.moller@3f.dk
Telefon: 21 47 77 67

Redaktionsudvalg:
Line Bjørndal, 3F Odense GOPS
Rita Olsen, 3F Aarhus Rymarken
William Andersen, 3F Holstebro
Walter Markussen, 3F BJMF

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

LAYOUT & TRYK:

Rosendahls A/S – www.rosendahls.dk

FORSIDEFOTO: Morten Hansen

OPLAG: 2. halvår 2021: 11.000

DEADLINE FOR NÆSTE UDGIVELSE: 27. september

IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Morten Hansen
journalist.morten.hansen@gmail.com
Telefon: 24 48 00 23

Morten Herlev
morten.herlev@3f.dk
Telefon: 26 77 18 59

ANNONCESALG

Rosendahls Mediaservice
Jette Sterndorff-Jessen
Telefon +45 76 10 11 47
jsj@rosendahls.dk
www.rosendahls-mediaservice.dk

ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche.

3F-afdelinger med kollektivt abonnement:

Sjælland og Bornholm: BJMF, Bornholm, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordsjælland Syd, Nordøstsjælland, Slagelse, Storebælt.

Jylland: Als, Bjerringbro & Omegn, Esbjerg, Fredericia, Holstebro, Midtfjord, Randers, Ringkøbing-Skjern, Silkeborg, Skiveegnen, Aalborg, Aarhus Rymarken.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.

VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

Så kontakt Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken: thomas.moller@3f.dk, Telefon: 21 47 77 67.

Ny tegneseriestribe i GRØNT

Har du set bagsiden af dette nummer af GRØNT?

Hvis ikke, så synes jeg, du lige skal bladre om og tage et kig. Vi lancerer nemlig i dette nummer af GRØNT en helt ny tegneseriestribe i samarbejde med tegneren Valdemar Alfred, som kommer til at pryde bagsiden af bladet fremover.

Hvorfor så det, tænker du måske? Her er svaret ganske simpelt. Fordi vi på redaktionen altid har fokus på at lave et magasin, der skal være interessant at læse for alle medlemmer inden for de grønne fag. Vi ved godt, at vores læsere arbejder inden for vidt forskellige fagområder. Derfor vil der selvfølgelig altid være noget indhold, der er mere relevant for nogen end for andre. Men vi bestræber os også på at lave indhold, som vi alle kan være fælles om. Og er der noget, vi alle er fælles om, så er det, at vi er organiserede i et stærkt fagligt fællesskab. Og jeg tror også, at vi alle er enige om, at en stærk organisering er med til at skabe de bedste rammer om et godt arbejdsliv.

Med vores nye tegneseriestribe sætter vi et fælles fokus på styrken i at organisere sig. Vi tror, at en tegneserie er det helt rigtige værktøj til at få åbnet op for de gode snakke om fordelene ved at organisere sig ude i kantinerne og skurvogne. For ofte kan en sjov og satirisk tegneserie sige meget mere end 1000 ord, og den indbyggede humor i tegningerne kan virke afvæbnende i forhold til at få taget hul på alvorlige og vigtige emner.

Vi håber, at I vil tage godt imod vores nye tegneseriestribe. Og det er helt okay at klippe striben ud og hænge den op på opslagstavlen eller køleskabet i kantinen!

LINE BJØRNDAL
3F Odense GOPS

DAMSCLEANER A/S

Professionelle støvsugere
til tagrenderens.

Med kulfiber rør kan man
få en rækkevidde på
op til 12 meter.

Markedets bedste og
kraftigste maskiner.

Importør: Damscleaner A/S
Tlf. +45 28 58 19 85 · skyvac.dk

skyVac INDUSTRIAL 85 6 POLE PACKAGE

Ærtehest på Lolland

Der findes kun seks ærtehester i Danmark. Den ene er i reserve, hvis en af de fem andre skulle gå i stykker. Kun når ærtefabrikken Ardo på Nordfalster ikke kan følge med, er der pause. Eller som da GRØNT kom forbi en af ærtemarkerne på Lolland, hvor et par af markerne endnu ikke var modnet nok til at blive høstet. I løbet af blot to en halv måned høster ærtesjakket 2300 hektar med ærter. Ærtehesterne kører i døgndrift for at nå det. Det giver jordbrugsoverenskomsten mulighed for.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HANSEN

"Vi kan høste ærter, selvom det er vådt, det kan man jo ikke med korn. Ærtehesteren tager hele planten med op og slår ærterne ud af bælgene, så det ender som løse ærter i tanken. Bælg og plante bliver efterladt på marken, og de løse ærter bliver kørt til fabrikken. Når de kommer til fabrikken, bliver de vasket, sorteret efter størrelse, og så fryses de ned. Tre timer efter de er høstet, er de frosne på fabrikken," forklarer Christian Wriedt fra Døllefjelde Maskinstation.

En ærtehester minder om en mejetærsker, men den er ikke lige så kompliceret at køre. Hvert hold består af otte mand: En formand og en PO-mand, som er de to, der har overblikket i marken. PO'en er ham, der kører rundt og indstiller høsterne, kontrollerer hvor meget, der er i tanken, tjekker varmen og så videre. Derudover er der en høsterchauffør på hver maskine. "De skal sådan set bare køre. Det minder om en tærsker, men de skal kun sørge for at køre frem og tilbage, så

egentlig minder det mere om et chauffør-job," siger Christian Wriedt og fortsætter:

"Vi høster, presser og sår roer, spinat, quinoa og majs. Vi er omkring 20 mand på maskinstationen med lastbilchauffører og smede. Det er uden høsterchauffører, som hyres ind for sæsonen. Den typiske høsterchauffør er lige blevet færdig med gymnasiet. For én, der gerne vil ind i landbruget, så er det at komme ud og køre en

ærte høster noget mere relevant end at sælge is i Marielyst."

"Det er noget, vi laver to en halv måned om året. Fuld knald. Derefter står de hjemme i garagen. Maskinen kan ikke andet, og sådan en koster 3-4 millioner kroner. Så når de er færdige, bliver de vasket, skilt ad og samlet igen. Så er de klar til næste sæson," fortæller Christian Wriedt. Når en maskine er 12 år gammel, bliver den skiftet. Der kommer en ny hvert andet år.

Der har været lidt problemer i år med at skaffe folk, fordi mange af dem har fået job i testcentre: "Vi kører i turnus med både nattevagter og dagvagter. 12 timers vagter fra 6 – 6. I år har vi folk fra både Bornholm, Fyn og Jylland. Normalt plejer de bare at være fra Lolland-Falster og Sydsjælland. Vi har været nødt til at søge, normalt plejer ansøgererne at komme til os," siger Christian Wriedt.

Der er omhyggelig planlægning af hvilke sorter, der sås hvornår, så ærterne bliver modne lidt forskudt af hinanden. 14 våde dage i foråret kan eksempelvis flytte høsten to dage i forhold til planen.

"Bare tænk på, når man går ned i Netto og køber en pose ærter med et kg i. Her høster vi 300 tons ærter i døgnet... tænk på, hvor mange poser det er. Det er 300.000 poser ærter. Der kan være 8 tons i en container. Vi kan fylde 16-20 tons løser ærter på i timen, når vi høster. De 14 hektar her. Den har vi barberet af på tre timer," slutter Christian Wriedt.

Området strækker sig fra Lolland og helt op til Slagelse og Roskilde. Øst på ender det ved Stevn. Hovedparten af ærterne er i Skælskør-Slagelseområdet. "Så når de er færdige her, så kører de længere og længere mod Sjælland. Nogle gange er de fire timer på en nattevagt ren landevejskørsel. Sådan en maskine kan jo kun køre 25 km i timen på vej. Under høst er tempoet fra en km i timen til måske 3 eller 4 km i timen," siger Christian Wriedt.

Det er godt at køre en stor landbrugsmaskine, inden man kommer på landbrugsskole

FN's 17 verdensmål i GRØNT

I dette nummer er vi taget til Samsø for at se, hvordan verdensmål 7 om "Bæredygtig energi" folder sig ud på den klimakærlige ø i Kattegat. Kom med ud på golfbanen og ind i hjertet af kartoffelproduktionen.

En flok får hjælper Svend Mikkelsen med at holde rough'en nede.

Bæredygtige baner i vandkanten

Samsø Golfklub har både en af landets mest miljøvenlige og smukkeste beliggende golfbaner. Greenkeeper Svend Mikkelsen viser rundt i sin velholdte verden.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

I vejkanterne langs indkørslen til Samsø Golfklub står et skilt, der byder banens besøgende "Velkommen til en sprøjtefri bane". Øens golfklub har nemlig lagt en plan for, hvordan banerne bliver drevet på en miljømæssigt forsvarlig måde, så det 50 hektar store græsområde passer ind i Samsøs bæredygtige profil.

Det betyder blandt andet, at banerne bliver vandet ved hjælp af en vindmølle og solcelledrevne pumper, og at golfvognene er eldrevne. På banerne bliver der kun brugt organisk gødning til græsset i form af granuleret hønseort og tang-ekstrakt og ude i rough'en sørger en flok får for at holde det værste nede.

Svend Mikkelsen er greenkeeper på Samsøs bæredygtige golfbane.

Resultatet er en bane, der er bæredygtig, men samtidig ikke er fuldstændig trimmet for alt andet end græs. Men det har ikke den store betydning, fortæller Svend Mikkelsen, der er greenkeeper i Samsø Golfklub:

"For spillers skyld er det totalt ligegyldigt, om der er lidt kløver og ukrudt imellem græsset ude i fairway'en. Bare greenen er i orden. Det er den, man bliver bedømt på."

En smuk green gør keeperen glad

Svend Mikkelsen har taget GRØNT's udsendte med rundt på banerne, der ligger smukt placeret direkte ud til den samske østkyst. Vi kommer blandt andet forbi den

store puttinggreen, hvor græsset ligger lysegrønt, tæt og trimmet:

"Det er fantastisk, at den kan se sådan her ud, når vi ikke sprøjter med andet end tang-ekstrakt," konstaterer han stolt, imens han stamper let på det bløde græstæppe.

Fraværet af kemi i sprøjtet har dog også visse udfordringer, medgiver Svend Mikkelsen, da vi har bevæget os videre til en anden green. Her knæler han ned og sætter pegefingeren ned i et lille hul i banen.

"Det er rågerne, der laver dem hér. De kommer for at hakke efter orm og larver. Og derved på fairwayen bag træerne har kragerne angrebet banen. Sådan er det, når vi ikke bruger sprøjtemidler til at holde småkravlet væk. Og vi må jo ikke skyde fuglene."

Det med at skyde fuglene, kunne Svend ellers sagtens have taget sig af på egen hånd, hvis det var tilladt. For når sæsonen er ovre og arbejdet på golfbanen minimeret, elsker han at gå på jagt – og det er især fugle, der er i sigtekornet.

Men Svend må vente lidt endnu med at gå på jagt. For golfbanerne har brug for en kærlig og bæredygtig behandling nogle måneder endnu.

En klimavenlig ø

Siden 2007 har Samsø været 100 % selvforsynende med vedvarende energi fra vindmøller, solceller og biomasse. Men der er også mørke pletter på klimakortet. Den store produktion af fødevarer som kartofler, asparges og jordbær trækker ned i det grønne regnskab, og det samme gør de mange lastbiler, der fragter fødevarerne ud af øen.

Derfor er politikerne på Samsø hele tiden på udkig efter tiltag, der kan fremme øens grønne image. På sigt er der planer om at opføre et biogasanlæg på øen, der kan lave landbrugets restaffald om til ren energi. Derudover har Samsø i samarbejde med Klimaskov Danmark netop plantet 2,2 hektar klimaskov, hvor alle kan kompensere for deres CO₂-udledning ved at plante et træ. Skoven er allerede fyldt op – og der er nye arealer på vej.

Robotterne klarer kartoflerne

Hos Samsø Grønt sørger højteknologiske tiltag for, at både kartofler, klima og medarbejdere har det godt.

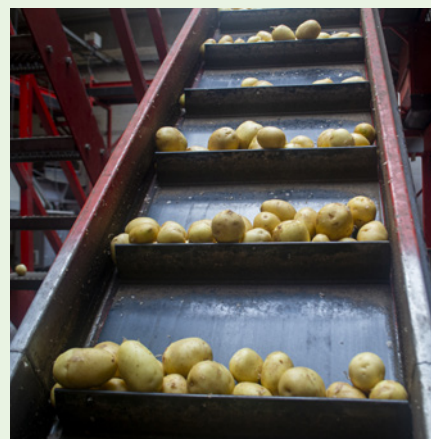
Når man siger Samsø, siger man også kartofler. Virksomheden Samsø Grønt sender hvert år 10.000 ton kartofler med færgerne og ud til forbrugerne.

I gamle dage var klargørelsen af kartofler et hårdt fysisk arbejde, hvor medarbejdere skulle slæbe rundt på store 25 kilos-sække. Sådan er det ikke mere. I dag har robotterne taget over og sørger for at tage en kærlig hånd om kartoflerne – lige fra de ankommer fra markerne, til de er pakkede og klar til at forlade øen.

"Automatiseringen har gjort, at vi ikke har tunge løft mere. Vi skal højst skubbe nogle kasser rundt. Ellers klarer robotterne resten. Så den største udfordring er faktisk at få overbevist de gamle hoveder herinde om, at de skal huske sikkerhedsskoene og lade robotterne klare tunge løft," fortæller sikkerhedsrepræsentant Erik Daugaard med et smil.

Sunde kartofler gavner bæredygtigheden

Investeringerne i højteknologiske løsninger er en del af en bevidst strategi om at gøre Samsø Grønt så bæredygtig som mulig – både i forhold til miljøet og konkurrencen. Derfor er der installeret solceller på taget af fabrikken, som dækker cirka 50 procent af elforbruget, og derfor bliver vandet, der bruges til at rense kartoflerne, recirkuleret.

Robotterne har betydet, at der er færre sæsonarbejdere hos Samsø Grønt. Til gengæld er der kommet flere fastansatte.

Derudover er Samsø Grønt involveret i et forskningsprojekt med Aarhus Universitet, der på sigt kan skabe mere modstandsdygtige kartofler:

"Vi lægger marker til nogle forsøg, hvor vi prøver at finde ud af, hvordan vi kan gøre kartofflen så stærk og sund, at den kan modstå angreb fra for eksempel skimmel. Hvis det lykkes os at udvikle sunde planter uden brug af kemiske stoffer, så vil det i høj grad gavne bæredygtigheden," fortæller Hans Jørgen Buur, der er direktør i Samsø Grønt.

CG Jensen betaler 600.000 kr. til 21 nuværende og tidligere medarbejdere

En lokalaftale ophæver ikke hovedoverenskomsten. Så selvom lokalaftalen ikke bliver fornyet, så skal man stadig have lønstigningerne fra hovedoverenskomsten. Dette gælder uanset, at ens løn er højere end det, hovedoverenskomsten dikterer.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HANSEN

En dag ringer telefonen hos BJMF i Valby. En arbejdsgiver vil opsig en lokalaftale. Det viser sig, at lokalaftalen ikke er blevet fornyet. Karina Bossen, faglig sekretær i BJMF, besvarer opkaldet. "Det viste sig at være en lidt mere kompliceret sag," indleder Karina Bossen.

CG Jensen er et entreprenørfirma, der også har en anlægsgartnerafdeling. Bygge- og Miljøarbejdernes Fagforening (BJMF) har en lokalaftale med CG Jensens anlægsgartnerafdeling. Samtidig er CG Jensen medlem af Danske Anlægsgartnere og har derfor også en hovedoverenskomst.

"Tilbage i 2017 skulle lokalaftalen genforhandles, men det lykkedes desværre ikke. I efteråret 2020 er der en ny tillidsrepræsentant på arbejdspladsen, og samtidig prøver CG Jensen at opsig lokalaftalen. Vi kan ikke blive enige med virksomheden, så jeg viderefører sagen til Den Grønne Gruppe. Undervejs finder vi ud af, at de ikke er steget i løn i hele perioden," forklarer Karina Bossen og fortsætter:

"Forhandlingerne slutter med, at vi får genforhandlet lokalaftalen, og de 15 anlægsgartnere, der stadig arbejdede hos CG Jensen, fik det manglende beløb på deres lønseddel. De seks, som var stoppet i firmaet i mellemtiden, fik i alt 92.087,62 kr. De er gået ind på BJMF's konto, og vi udbetaler dem til vores medlemmer," siger Karina Bossen. Samlet tilbagebetaling endte på 600.294,06 kr. i løn, pension, feriepenge og fritvalg/søgnehelligdagstilæg. Og altså en lokalaftale.

Ilddåb til nyvalgt tillidsrepræsentant

Rasmus Hurup var den nyvalgte tillidsrepræsentant, da den komplicerede sag begyndte. Og det var ikke let, da en projektchef i virksomheden begyndte at presse kollegerne til at sige, de ville af med lokalaftalen, så de kunne komme til at stige i løn igen efter flere år uden lønstigning.

"Jeg blev blæst bagover af de mafiaagtige metoder. Jeg var overrumplet over, hvor meget den daglige leder og chefen kørte rundt med os og prøvede at bondefange os," siger Rasmus Hurup.

Derfor bad Rasmus Hurup om hjælp i sin afdeling. "Mit bedste råd til andre tillidsrepræsentanter er at tage fat i fagforeningen hurtigt, og få en snak og gode råd," siger Rasmus Hurup.

Den faglige forklaring

Flemming Grønsund, der er forhandlingssekretær i Den Grønne Gruppe, forklarer, hvorfor medarbejderne var berettiget til lønstigninger, selvom de i forvejen fik en højere løn end overenskomsten:

"I den konkrete sag er Lokalaftalen afgørende for, om virksomheden er forpligtet til at give lønstigninger eller ej. Det skal fremgå utvetydigt, at det er overenskomstens bestemmelser, der er gældende. Det er muligt for arbejdsgiveren at varsle modregning, men det havde virksomheden ikke gjort i den konkrete sag."

En fagforening er kun forpligtet til at skaffe efterbetaling til sine medlemmer. "Det er derfor helt naturligt, at de uorganiserede ikke modtager eventuel efterbetaling. I den konkrete sag blev det dog aftalt, at alle nuværende ansatte modtager efterbetalingen, uanset om de er organiseret eller ej, men det er ikke det normale," understreger Flemming Grønsund.

VIDEN DER VOKSER

Dyrk dig selv i arbejdstiden, og tag på kursus med løn.

Med jordbrugets kompetencefond sår du frø til fremtiden.

Få støtte til efteruddannelse på overenskomstdækkede virksomheder inden for gartneri, land- og skovbrug, maskinstationer og agroindustri.

Læs mere på

dgkt.dk

GLS-A

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Lotte Julin Bock på 8740 3412.

**DEN GRØNNE
KONSULENT
TJENESTE**

Rewilding: Hvor vild skal vores naturforvaltning være?

Tendenserne i vores naturforvaltning går mod mere vild natur med store græssende dyr, der øger biodiversiteten. Men den vildere natur har også sat gang i debatten om god dyrevelfærd.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

I de seneste år er begrebet "rewilding" dukket op flere og flere gange, når snakken falder på forvaltning af naturen. Der bliver snakket om rewilding i de kommende naturnationalparker, og rewilding bliver koblet sammen med forårets sager om overtrædelse af dyrevelfærdsloven i Mols Bjerger.

"Med rewilding skaber du vild natur, hvor store planteædere sætter gang i nogle naturlige processer, der styrker biodiversiteten. For eksempel skaber de store dyr flere lysninger, hvor mange andre dyr trives," forklarer Rasmus Ejrnæs, der er seniorforsker ved Aarhus Universitets Institut for Bioscience.

Ifølge Rasmus Ejrnæs er øget biodiversitet en vigtig gevinst ved rewilding. Men den helt centrale grundtanke ved rewilding er, at de store dyr, der bliver sat ud, kommer til at leve et vildt og frit liv uden menneskelig indgriben. Det betyder, at de selv skal finde føde, og det betyder i yderste konsekvens også, at svage dyr på et tids-

15 naturnationalparker med vildere natur på vej

I de kommende år får Danmark 15 nye naturnationalparker, hvor naturen får lov til at udvikle sig på mere naturlige præmisser – og hvor naturoplevelserne bliver vildere og mere spændende for de besøgende. De første to naturnationalparker ved Fussingø og Gribskov bliver efter planen indviet i 2022.

punkt vil dø, hvis der for eksempel bliver for mange dyr i en flok, og der opstår knaphed på føde.

Indhegning begrænser det vilde liv

Det er lige præcis her, der kan opstå et etisk dilemma, når det kommer til rewilding. For tanken om det vilde liv kan af og til risikere at ramle sammen med vores forestillinger om, at dyr i vores varetægt ikke skal lide unødigt. Og kan det vilde liv leves bag et hegn? Det mener Hanne Knude Palshof, der er formand for Den Danske Dyrlægeforening, ikke:

"Jeg synes ikke, vi kan tale om vilde dyr, når vi hegner dem ind og dermed begrænser dem i at søge væk og finde den næring, de har brug for. Hegnet beskytter dem også mod rovdyr, som jo i den vilde natur ville sørge for at tage de svage dyr. Når vi hegner dyrene ind, har vi et ansvar for at føre tilsyn med dem ud fra dyrevelfærdsloven og sørge for, at de har det godt."

Hanne Knude Palshof understreger, at hun er positiv over for, at man lader dyr i eksempelvis de kommende nationalparker leve et mere vildt liv – så længe der stadig føres grundig kontrol med det enkelte dyr:

"Når vi eksperimenterer med at lade kvæg og heste leve mere vildt, så er det i mine øjne faktisk endnu vigtigere, at vi fører kontrol for at sikre, at dyrene får den rette føde og de nødvendige mineraler og næringsstoffer."

Sultne dyr – ikke sultende

Synet af udsultede kvæg og heste med tydelige sår førte i foråret til politianmeldelser af både Naturstyrelsen og Molslaboratoriet, der begge holder dyr efter principper om rewilding. Anmeldelserne førte til en sigtelse af Naturstyrelsen, imens anklagerne mod Molslaboratoriet med en enkelt undtagelse frafaldt. Episoderne har været med til rette fokus på, at en vild naturforvaltning, hvor der i perioder er begrænset adgang til føde, kan have sine udfordringer i forhold til at sikre god dyrevelfærd for alle dyr.

Hos Det Dyreetiske Råd har formand Bengt Holst fulgt debatten i Mols Bjerge. Han ærgres sig over den unuancerede debat, der har fulgt med. Samtidig håber han ikke, de uheldige sager, der med rette er blevet kritiseret, kommer til at fjerne fokus

Hård debat på Facebook rammer de ansatte

Når sager om for eksempel dyrevelfærd får en tur i debatmaskinen på de sociale medier, kan det også gå ud over medarbejdernes trivsel og privatliv.

I foråret 2021 var Molslaboratoriet og Naturstyrelsen omdrejningspunkt i en voldsom debat om naturforvaltning, dyrevelfærd og dyremishandling. Især på de sociale medier nåede debatten hurtigt kogepunktet. Her oplevede medarbejderne (blandt andet 3F'ere) på de to naturforvaltningsenheder at blive hængt ud på Facebook, og det samme blev en række dyrlæger, som undervejs førte tilsyn med dyrene. Samtidig måtte medarbejderne vænne sig til en arbejdsdag med telefonopkald fra vrede borgere, som ikke ville forstå, at dyrene blev passet ordentligt, og besøgende, som bevæbnet med kikkerter og teelinser forsøgte at dokumentere, at der var dyr, der ikke havde det godt. De mange ubehagelige oplevelser førte blandt andet til sygemeldinger.

Luk ned og tag fat i politiet

Dyrevelfærd er et af de emner, der kan sætte en debat i kog på Facebook. Tonen bliver hurtig hård og uforsonlig, og det kan for eksempel gå ud over ansatte, som egentlig bare passer deres arbejde.

"Folk synes generelt, at de kan tillade sig mere på de sociale medier, fordi de ikke er i direkte kontakt med dem, de sviner til. Og det er desværre sådan, at når folk råber op på Facebook, så bliver det hurtigt meget synligt," forklarer Mads Kæmsgaard Eberholst, der er studielektor på Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab og forsker i sociale medier.

Han mener, at arbejdsgiverne har et klart ansvar for at lave planer for, hvordan man kan beskytte sine medarbejdere, hvis de oplever at blive hængt ud i forbindelse med, at de passer deres arbejde. Men hvis en medarbejder først oplever en hetz, så er der desværre ikke meget andet at gøre end at lukke sin facebook-konto ned. Derudover er det vigtigt, at arbejdsgiveren politianmelder sagen:

"Trusler skal altid politianmeldes. Selvom juraen arbejder langsomt, så er det det, der skal til for at skabe en ændring i tonen på de sociale medier," lyder vurderingen fra Mads Kæmsgaard Eberholst.

fra de fordele, rewilding-tankerne kan tilføre naturforvaltningen:

"Rewilding giver dyrene mulighed for at bevæge sig i naturlige omgivelser, hvor de kan parre sig, finde føde og leve frit. Men det er ikke det samme som at sige, at vi ikke skal blande os. Så længe dyrene er hegned ind, har vi et moralsk og juridisk

ansvar for dem, og der vil altid være behov for at justere en dyreflok. Rent genetisk er der brug for nyt blod til flokken, og vi skal sikre, at der er en rigtig fordeling mellem alder og køn. Det er også vigtigt, at vi sikrer os, at der er føde nok om vinteren – og kan man ikke klare det ved at tilpasse størrelsen af bestanden til den tilgængelige fødemængde, må man ty til tilskudsfor-

Nationalpark Mols Bjerge byder på masser af smuk natur, idyl og vilde dyr. Men i foråret blev området omdrejningspunkt i en debat om mulig dyremishandling.

dring i et vist omfang. Dyr må godt være sultne – men de må ikke sulte."

Kontrolleret vildskab i nationalparkerne

Ifølge Bengt Holst og resten af Det Dyreetiske Råd ligger den optimale naturforvaltning et sted imellem ekstremerne. Vi skal ikke ud i en naturforvaltning, hvor dyrene får lov til at leve og dø helt uden kontrol. Det er nemlig ikke nødvendigt, da dyrene ikke er sat ud for at genskabe vilde bestande. Men vi skal heller ikke over i den modsatte bane, hvor vi nærmest ikke tør lade dyrene gå frit af fare for, at de kan tage skade.

Og det ser da også ud til, at det bliver den mellemvej, der kommer til at gøre sig gældende for de kommende naturnatio-

nalparker, der er under forberedelse i disse år. Her vil der blive ført kontrol med dyrene jævnlige, og bestanden vil blive fodret om vinteren, hvis det er nødvendigt. Men derudover får dyrene i høj grad lov til at passe sig selv. Og det skal nok blive godt, hvis der bliver lavet nogle klare forvaltningsplaner og en klar exit-strategi for, hvornår man griber ind over for dyrene og hvordan, mener Bengt Holst:

"Jeg tror, det kommer til at give en god oplevelse at se dyrene i frie rammer og se, hvordan dyrene er med til at skabe noget varieret natur. Men vi skal også være klar til at acceptere, at vi ikke kan komme så tæt på dyrene, som vi plejer. Og det er jo faktisk godt, for det er helt naturligt, at vilde dyr holder afstand til os."

Politianmeldelser mod Naturstyrelsen og Molslaboratoriet

Den 13. april 2021 blev Naturstyrelsen sigtet i en sag om dyrevelfærd. Sigtelsen skete på baggrund af et dyrlægebesøg, hvor dyrlægen vurderede, at dyrenes tilstand var stærkt kritisabel. Også Molslaboratoriet blev i foråret politianmeldt for overtrædelse af dyrevelfærdsloven i forhold til deres dyr. Her er efterforskningen afsluttet og alle anklager frafaldet med undtagelse af et enkeltstående forhold omkring en drægtig hoppe med et forkertsiddende GPS-halsbånd.

Land- og Skovbrugsbranchen

I hvert nummer af GRØNT retter vi i øjeblikket fokus på en af de seks branchebestyrelser under Den Grønne Landsbrancheklub for at se, hvad der optager dem. I dette nummer kigger vi nærmere på branchebestyrelsen for Land- og Skovbrugsarbejderne.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HANSEN

"Vi har lige skullet finde vores ben at stå på i branchebestyrelsen. Lige som vi tænkte, at nu har vi egentlig fat i noget, så bliver vi ramt af corona og alting lukker ned. Vi har selvfølgelig holdt nogle møder på teams, men det har ikke helt været det samme. Nu håber vi på, at vi kommer i gang snart igen," siger Bo Høier, da GRØNT møder ham på alleen, som fører op til Vallø Slot. Vi er lidt syd for Køge, og her har Bo Høier været skovarbejder og tillidsrepræsentant i mere end 20 år.

"Da jeg begyndte her på slottet i 1997, var vi 12 i skoven. I dag er vi tre og en elev – og så har jeg ikke talt mig selv med, da jeg har flere andre opgaver, som tager tid fra skovarbejdet," siger Bo Høier.

Der er blevet længere imellem branchens medlemmer, og det kan man mærke i branchebestyrelsens arbejde:

"Vi er meget spredte udover landet. Der er langt imellem vores ar-

bejdspladser, og det er en udfordring i vores arbejde i branchebestyrelsen. De få arrangementer, vi havde inden coronaen lukkede det hele ned, lærte os, at vi skal mødes på arbejdspladserne. Så kan vi samtidig se, hvad vi hver især arbejder med. Der er jo stor forskel på, om man er i jordbruget eller i skoven, det er meget forskellige arbejdspladser," forklarer Bo Høier.

"Vi skal også rekruttere nogle til bestyrelsen og det faglige arbejde. Vi har ikke nogen stående klar

til at komme ind og give en hånd med. Så vi skulle gerne ud og gøre os lidt synlige. Og det var jo også det, man kunne gøre med en stand på et dyrskue eller andre steder, hvor der sandsynligvis kommer mange land- og skovarbejdere. Der kunne man både diskutere overenskomster, arbejdsmiljø og hvad man ellers kan finde på. Vi skal finde de steder, hvor vi kan møde medlemmerne," slutter Bo Høier.

Bo Høier er også aktiv i 3F Køge, hvor han både sidder i afdelingsbestyrelsen og i gruppebestyrelsen for afdelingens grønne gruppe.

Fra minkfoder til rør i jorden

Da Henrik Holmstrup mistede sig job på grund af nedlukningen af minkerhvervet, benyttede han muligheden for at skifte branche. Den beslutning har han ikke fortrudt.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Den 6. november 2020 var en trist dag i Henrik Holmstrups arbejdsliv. Her fik han og kollegaerne på Fodercentralen Limfjorden en fyreseddel. Fodercentralen leverede foder til mink, så regeringens beslutning om at aflive alle dyr i de danske minkbesætninger blev også dødsstødet til virksomheden.

"Det var virkelig nogle hårde og helt urealistiske dage for os alle. Som tillidsrepræsentant følte jeg, at jeg havde et ekstra ansvar for at tage hånd om mine kollegaer, men der var bare ikke noget at gøre," fortæller Henrik Holmstrup.

Han brugte de følgende måneder på at tænke over, hvad fremtiden skulle bringe ham efter 20 gode år på fodercentralen. Han blev enig med sig selv om, at der skulle ske noget nyt:

"Jeg vidste, at jeg ikke ville ind og sidde bag et skrivebord. Men jeg havde hørt, at der var mangel på entreprenører. Så jeg brugte foråret på at tage to uddannelser på AMU Nordjylland for at få noget på cv'et."

Faste arbejdstider og tid til familien

Henrik Holmstrup uddannede sig både til rørlægger og til at køre med hænger til lastbiler. Allerede inden hans ansættelse ved Fodercentralen Limfjorden var ophørt, var der bud efter ham fra Thorhauge Entreprenører. Her spænder opgaverne fra at støbe sokler og lægge kloakrør til mindre her-og-nu-opgaver som denne dag i Skørping, hvor han er i gang med at flytte et cykelstativ ved en Rema1000-butik.

"Jeg synes, jobbet er spændende, og jeg har fået nogle gode kollegaer. Og så er det

dejligt at komme hjem på samme tid hver eftermiddag og være træt på en anden måde, end da jeg havde forskellige arbejdstider hos fodercentralen. Det giver mig også mere tid til familien. Så jeg er glad for, hvor jeg er endt."

Mink-nedlukningen tvang Henrik Holmstrup til at skifte den grønne branche ud med et job som rørlægger. Det skifte er han i dag glad for.

Dansk-kursus i arbejdstiden

Den Grønne Konsulenttjeneste tilbyder en lang række forskellige kurser. Blandt andet et kursus i dansk for udenlandske medarbejdere i gartnerier.

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO DEN GRØNNE KONSULENTTJENESTE

Mihaela Mitkova Zheleva er en af de personer, der har deltaget i danskundervisning gennem Den Grønne Konsulenttjeneste. Hun kommer oprindeligt fra Bulgarien, men har været ansat på Rosa Danica i 6 år. Hun har været glad for undervisningen:

"Det betyder også meget i mit privatliv, at alle min venner og veninder kan forstå mig," fortæller Mihaela, der udoover at have

Mihaela Mitkova Zheleva har kun godt at sige om at være på danskursus tilrettelagt i arbejdstiden.

brug for sine danskundskaber i ordre-og pakkeriafdelingen hos Rosa Danica også har haft stor glæde af at løfte sit danskniveau i private sammenhænge.

Lønkomensation

Kompetencefonden mellem GLS-A og 3F giver mulighed for at tilrettelægge danskundervisning i arbejdstiden, idet virksomheden kan modtage lønkomensation. På den måde opretholder medarbejderen sin normale løn under kursusperioden.

"Det er vores erfaring, at det kan være svært at koncentrere sig om at lære, hvis man skal deltage i kurser om aftenen efter en hel arbejdsdag. Derfor er der større chance for at lære dansk, hvis kurset er tilrettelagt i arbejdstiden. Vi ved også, at det giver stort udbytte at være på kursus med sine kolleger. Mange føler sig mere trygge i læringssituationen sammen med

kollegerne," fortæller Lotte Julin Bock, der er konsulent for efter- og videreuddannelse i Den Grønne Konsulenttjeneste.

Kurser hos Den Grønne Konsulenttjeneste

Den Grønne Konsulenttjeneste planlægger hvert år branchehold, som kompetencefondene yder refusion til. Til oktober er der planlagt et branchehold i Dansk for udenlandske medarbejdere i gartnerier, samt to akademikurser i henholdsvis Organisation og Arbejdsspsykologi og Strategisk Salg.

Du kan altid kontakte konsulenttjenesten til en snak om, hvad der er af muligheder for videreuddannelse via hjemmesiden www.dgkt.dk

6.000 behandlinger til de grønne medlemmer

1.100 3F-medlemmer fra det grønne område fik i årets første halvdel glæde af behandlinger gennem deres sundhedsordning i PensionDanmark. Medlemmerne fik i snit seks behandlinger – typisk for problemer i ryg og arme. I alt blev det til godt 6.000 behandlinger.

Du kan få behandlinger, hvis du har problemer i led, muskler og sener. Og du behøver ikke gå til lægen først. Læs mere om de mange forskellige muligheder i sundhedsordningen og bestil tid på PensionDanmarks app "Din Pension" eller på pension.dk. Eller ring 7010 0806 alle hverdage kl. 8-18.

Grønne elever får pension under uddannelsen

På septemberlønssedlen vil de grønne elever, der er fyldt 20 år og ansat på GLS-A overenskomsten, få et pensionstillæg på 12,99%

"I Den Grønne Gruppe, fandt vi det meget væsentligt ved overenskomstforhandlingerne, at GLS-A-eleverne under de grønne uddannelser får samme pensionsrettigheder som andre håndværkerelever. Det er derfor glædeligt, at dette forhold nu endelig er opnået, endda med en højere pensionssats end på andre områder, da GLS-A pensionen udgør 12,99% i modsætning til det øvrige FH/DA-område, hvor pensionen som hovedregel er på 12%," siger Flemming Grønsund, forhandlingssekretær i Den Grønne Gruppe.

Skal de grønne uddannelser være attraktive i forhold til andre håndværkeruddannelser, er det nødvendigt, at vi kan tilbyde de samme rettigheder og goder som på andre områder – herunder en ordentlig pensionsordning.

Fakta om GLS-A pension til elever

Elever, som er fyldt 18 år, og som har 3 måneders anciennitet i uddannelsen, er omfattet af en arbejdsmarkedspension i PensionDanmark.

Pensionbidraget udgør pr. 1. marts 2021:
De 18 – 19 årige elever får 7,65 %

Herudover er 18- og 19-årige elever pr. 1. april 2021 omfattet af en arbejdsgiverbetalt elevforsikringsordning hos PensionDanmark. Elevforsikringen bortfalder, når eleven overgår til fuld pension.

Pr. 1. september 2021 forhøjes bidragssatserne for elever, der er fyldt 20 år til overenskomstens satser for voksne medarbejdere. Satserne forhøjes fra den 1. i den måned, hvor eleven fylder 20 år og har 3 måneders anciennitet i uddannelsen. Pensionbidraget udgør pr. 1. september 2021: 12,99 %

Elever under erhvervsuddannelse, der får løn som voksne, er omfattet af pensionsordningen på samme vilkår som øvrige voksne medarbejdere.

25 års jubilæum for Rita Olsen

Den 1. august 2021 havde Rita Olsen 25 års jubilæum i 3F. Her har hun haft flere forskellige regnskabsposter, og hun har blandt andet taget sig af regnskaberne for Magasinet GRØNT og Den Grønne Aktivitetsforening.

Ny medarbejder til Den Grønne Aktivitetsforening

Den 16. august startede Morten Carøe som faglig medarbejder i det tværregionale samarbejde Den Grønne Aktivitetsforening. Han kommer fra en stilling i FOA Randers og har også tidligere arbejdet 18 år i kriminalforsorgen.

I Den Grønne Aktivitetsforening får han – sammen med den nuværende faglige medarbejder – til opgave at besøge overenskomstdækkede grønne virksomheder over hele landet for at se nærmere på arbejdsforholdene – og især deres brug af underentreprenører. Der er i skrivende stund 34 lokale 3F-afdelinger med i Den Grønne Aktivitetsforening.

EFTERUDDANNELSE

2021

Anlægsgartner, greenkeeper og groundsman

Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

**VIL DU
PÅ KURSUS?**

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på det kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

AKTIVITETSKALENDER / Den Grønne Gruppe 2021

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
Kursus i den danske model for udenlandske medlemmer	20. – 24. september 2021	Rørvig Centret	FIU: 1999-21-00-79
Branchekursus, OK – HedeDanmark	4. – 5. oktober 2021	Rørvig Centret	FIU: 2034-21-00-12
Konference for tillidsvalgte, ansat på mejerierne uden for Arla Foods	7. – 8. oktober 2021	Agerskov Kro	groen@3f.dk, mærket "Mejerinetværket"
TR – AMR konference for ansatte på mejeriområdet	14. – 15. oktober 2021	Laugesens Have	FIU: 2034-21-00-08
Overenskomstkursus for afdelingsansatte	2. – 3. november 2021	Fuglsangcentret	FIU: 1999-21-00-07
Fælles tværfaglig mejerikonference for tillidsrepræsentanterne i NNF, 3F, HK, EL- Forbundet og Metal	13. – 14. januar 2022	Severin Konferencecenter	Yderligere information følger
Årsmøde, Den Grønne Landsbrancheklub	7. – 9. februar 2022	Langsøhus	FIU: 2034-22-00-01
Netværkskonference	20. – 21. april 2022	Langsøhus	FIU: 1999-22-00-08

Husk at sende emner til aktivitetsskalendarer til redaktion@dengronneportal.dk

DER TAGES
FORBEHOLD FOR
AFLYSNINGER
GRUNDET CORONA-
SITUATIONEN

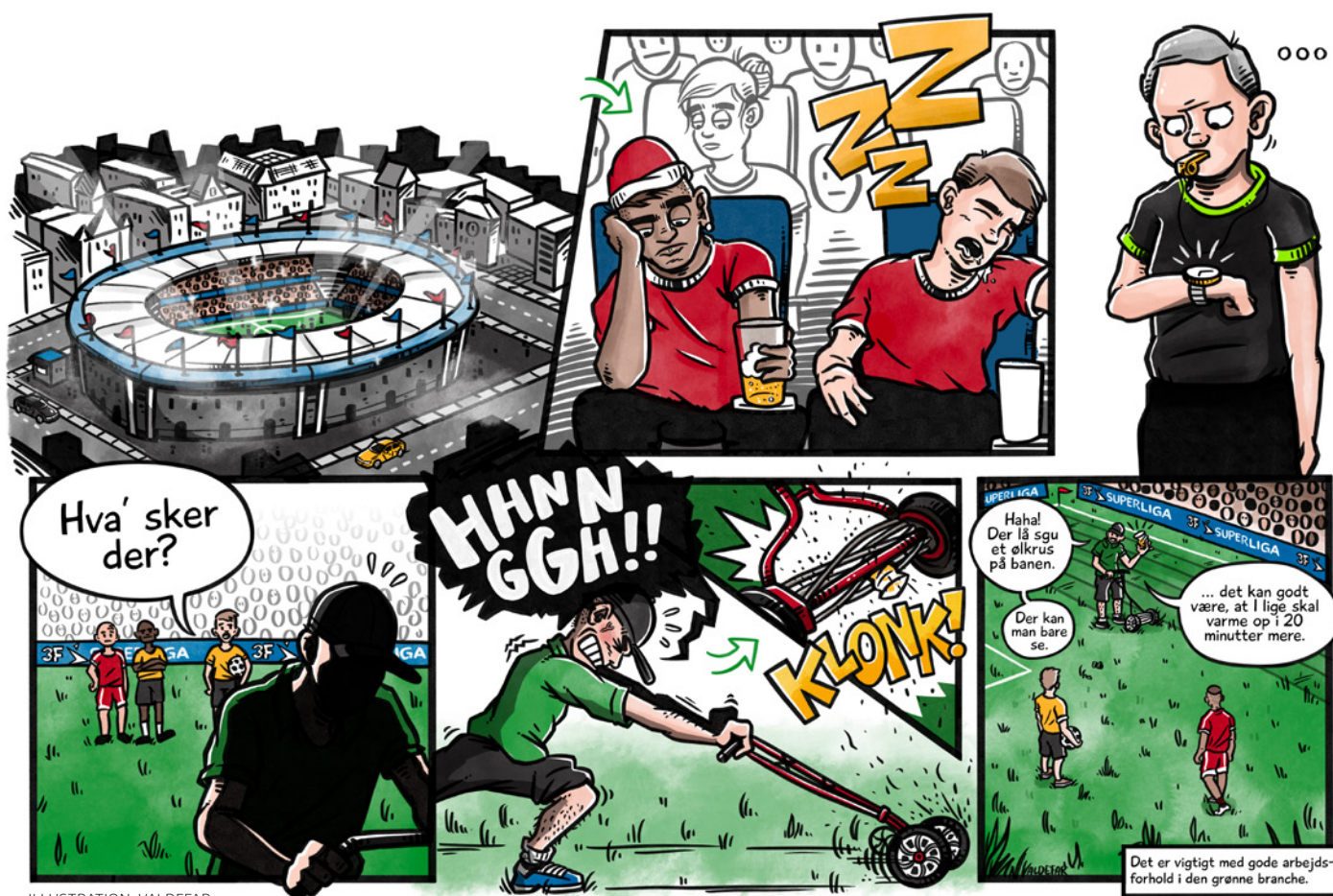

ILLUSTRATION: VALDEFAR

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsman / dyrepassere / elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinførere / planteskolegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthusgartnere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer